Esperanto – un instrument simplu de comunicare

Ana VRĂJITORU

Necesitatea existenței unui instrument simplu de comunicare internațională, preocupare dintotdeauna a lingviștilor, se simte tot mai acut în momentul actual, când circulația între țări s-a intensificat, şi mai ales în contextul noii Europe. Mereu s-au căutat soluții, dar cele găsite, cum ar fi întrebuințarea limbii unei națiuni (fie ea franceză, engleză, germană sau alta) nu s-a dovedit a fi o soluție mulțumitoare. Bariera lingvistică, numită şi „sindromul turnului Babel”[1], continuă din diferite motive. S-a remarcat, spre exemplu că, deşi engleza este studiată în toată Europa, problema comunicării în Europa nu e rezolvată deoarece „engleza europenilor continentali este cel mai adesea aproximativă, fragmentară, rudimentară.”[2] Pe lângă accesul dificil al majorității, excluzând specialiştii, la una dintre aceste limbi, blocajul rezultă din complexul de inferioritate şi din nesiguranța celui care foloseşte o a doua limbă, mai ales în conversația cu vorbitorii nativi.

De aceea, în ideea caracterului neutru pe care ar trebui să-l aibă o limbă internațională, lingviştii – şi nu numai – au căutat mereu soluții şi chiar au construit limbi destinate uzului internațional. Necesitatea neutralității unei limbi internaționale este semnalată deseori. „Aşa cum destinele politice ale lumii trebuie soluționate prin organisme neutre (ONU), după cum sănătatea oamenilor de pe glob trebuie să fie în mâna unor organisme umanitare neutre (Organizația Mondială a Sănătății, Crucea Roşie) tot aşa soluția lingvistică a comunicării internaționale trebuie regăsită printr-o limbă neutră care, slujind imperativul comunicării, să corespundă principiului democratic al egalității între națiuni şi culturi.” [3]

Dintre limbile construite, una singură a rezistat probei practicii şi timpului – limba creată de doctorul Ludwig Zamenhof, numită după pseudonimul folosit de creatorul ei, *Esperanto*, adică „cel care speră”. Zamenhof a împărtăşit lumii creația sa în 1887, publicând cartea *Limbă internațională. Prefață şi manual complet*, în Varşovia, la Editura Kelter. Deşi este o limbă construită, nu poate fi alăturată celorlalte limbi construite, diferențiindu-se de acestea mai cu seamă prin faptul că are un suport solid: limbile naturale, în primul rând latina. Este de semnalat şi un factor subiectiv, care îi conferă un caracter aparte: „Majoritatea celorlalte limbi internaționale aspirau să se prezinte ca auxiliare practice, în timp ce Esperanto reînvia intensitatea elanului care

[1] *Le syndrom de Babel*, numit şi analizat de Claude Piron, *Le defi des langues: du gachis au bon sens,* Edition L'Harmattan, Paris, 1994, p. 7.
[2] Georges Kersaudy, *Langues sans frontiers*, Edition Autrement, 2003, p. 202.
[3] Bociort, I. Florian, *Dicționar esperanto-român,* Centrul de Esperanto Timişoara, 1991, p. 9.

BDD-V2389 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:45:35 UTC)

caracterizează căutările limbii perfecte cel puţin până în secolul al XVII-lea."[4] Tendinţa acestei limbi către perfecţiune rezultă din claritatea şi simplitatea de cristal pe care le are structura sa, din faptul că este organizată pe baza a numai 16 reguli, de la care nu există excepţii. Cu alte cuvinte, după cum remarcă Alessandro Zinna, dacă limbile *a priori* şi gramaticile laconice încearcă să realizeze cu orice preţ un principiu de economie, limba Esperanto vizează mai degrabă un principiu de optimizare.[5]

Deşi afirmaţia lui Antoine Meillet că „orice discuţie teoretică este inutilă: esperanto funcţionează"[6] este justificată, vom face o analiză a structurii acestei limbi planificate în comparaţie cu limbile naturale, pentru a puncta în ce constă simplitatea ei.

Simplitatea limbii esperanto se poate spune că începe cu primul aspect al oricărei limbi, cel fonetic. Este o limbă muzicală, mai mult vocalică, fără grupuri consonantice greoaie, ca în limbile slave spre exemplu. „Fiecare cuvânt se pronunţă aşa cum se scrie", spune creatorul limbii, aceasta fiind una dintre cele 16 reguli enunţate în *Fundamento de Esperanto* (1905) şi care constituie scheletul acestei limbi. Aceasta înseamnă că fiecărei litere îi corespunde un singur fonem, ceea ce simplifică mult citirea şi scrierea esperanto în comparaţie cu alte limbi, în care un fonem este reprezentat grafic prin mai multe litere (franceza, germana), în care aceeaşi literă este pronunţată diferit în funcţie de ocurenţe (engleza, spaniola), în care unele sunete sunt mute (franceză), ca să nu mai vorbim de scrieri ca cea arabă, în care nu toate literele se leagă şi la stânga, deci apar pauze nu numai între cuvinte, ci şi în interiorul unor cuvinte, sau de cea chineză, în care nu există alfabet, ci rădăcini – semne pentru fiecare cuvânt. Chiar şi în limbi cu scriere fonetică, aşa cum este româna, există sunete care se pronunţă diferit în funcţie de ocurenţe (c, g), de poziţia în cuvânt sau de accent (i final) şi, mai grav, fonem care este redat prin litere diferite în funcţie de poziţia în cuvânt (mult discutata şi recent introdusa regulă a scrierii cu *î* sau cu *â*).

Considerăm că cel mai simplu element al structurii limbii esperanto este marcarea părţilor discursului. Pentru fiecare clasă lexico-gramaticală există o singură marcă şi toate cuvintele acelei clase, fără excepţie, poartă acea marcă: substatnivele *–o*, adjectivele *–a*, verbele la infinitive *–i*, adverbele *–e*. În consecinţă, se pot forma cuvinte care să aparţină uneia dintre clase doar adăugându-se marca respectivă. Spre exemplu, dacă adăugăm marca de substantiv *–o* cuvântului *nun,* care înseamnă *acum,* obţinem substantivul *nuno,* cu sensul de *prezent.* În acelaşi mod, de la numeralul cardinal se formează toate celelalte numerale. Se adăugă terminaţia specifică substantivelor *-o* la numeralele cu sens substantival: cel fracţionar: *tri- > triono (o treime)* şi colectivele: *triopo* (*un trio*). Numeralele cu funcţie adjectivală se formează adăugând terminaţia adjectivală *-a:* ordinal: *tria,* multiplicativ *triobla (triplu).* De la toate acestea se pot forma adverbe, schimbând terminaţiile *–o* şi *–a* cu *–e.* Pentru numeralul distributiv se aşează *po* în faţa numeralului cardinal. Tot astfel, adjectivele posesive se formează adăugând terminaţia adjectivală *-a* la pronumele personal: *tu > tua.* Când este pronume, posesivul primeşte articol, semnul *nominalităţii: la tua.*

Sensurile de temporalitate, loc, cauză, cantitate, modalitate au, fiecare, o singură marcă pentru toate pronumele şi adverbele cu aceste sensuri: interogative, relative, nehotărâte, de totalitate, negative. Mărcile se adaugă unei rădăcini care poartă

[4] Umberto Eco, *Esperanto,* în vol. *Documente esperanto*, vol. 2 , Cluj-Napoca, Editura Dokia, 1998, p. 8.
[5] *Apud* Umberto Eco, *op.cit.,* p. 8.
[6] *Apud* Umberto Eco, *op.cit*., p. 4.

BDD-V2389 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:45:35 UTC)

diverse sensuri: *ki-* de interogaţie*, ti-* demonstrativ*, i-* nedefinit*, ĉi-* de totalitate sau colectiv, cum i se spune[7] şi *neni-* negativ. Dacă avem în vedere, spre exemplu, temporalitatea, care are marca *–am,* rezultă o întreagă familie a temporalităţii: interogativ/relativul: *kiam (când)*, demonstrativ: *tiam (atunci),* nehotărât: *iam (cândva)*, de totalitate: *ĉiam (totdeauna)*, negativ: *neniam (niciodată)*. Sau, dacă ne referim la persoană, care are marca *–u,* formăm pronumele: *kiu (cine), tiu (acesta), iu (cineva), ĉiuj (toţi), neniu (nimeni)*. Dacă am forma două rânduri cu aceste componente, fiecare componentă din rândul de sus are posibilitatea de a se combina cu oricare componentă din rândul de jos:

	ki-	*ti-*	*i-*	*ĉi-*	*neni-*
u- (persoană)	*o-* (obiect)	*am-* (timp)	*e-* (loc)	*om-* (cantitate)	*al-* (cauză)

Caracterul structurii unei limbi este determinat în primul rând de existenţa sau lipsa categoriilor gramaticale, de tipul de mărci folosite pentru a exprima conţinutul acestora, de corespondenţa dintre conţinut şi expresie. O limbă este cu atât mai clară şi mai uşor de învăţat ca a doua limbă cu cât există o corespondenţă mai mare între conţinut şi expresie, un raport de unu pe unu, evitându-se sinonimiile şi omonimiile gramaticale. Gradul de claritate a relaţiilor dintre cuvintele unui discurs depinde în mare măsură de acest aspect. De aceea, pentru a înţelege de ce limba construită de doctorul Zamenhof este atât de uşoară, încât Tolstoi (şi nu numai) a învăţat-o în câteva ore, ne vom ocupa de câteva aspecte ale aceastei limbi.

1. Cuantificarea se exprimă în esperanto foarte clar, existând **categoria gramaticală a numărului.** Prima parte a discursului pe care vorbitorul a simţit nevoia să o exprime şi din punct de vedere cantitativ a fost substantivul. Deoarece substantivul numeşte entităţile, iar acestea pot fi izolate sau în grup, adică pot fi măsurabile sau numărabile, categoria gramaticală a numărului are susţinere numai la substantiv în realitatea extralingvistică. De aceea, oamenii au simţit necesar de timpuriu să exprime cantitatea referindu-se la substantiv. Şi, chiar în limbile în care această categorie gramaticală nu este cristalizată, au apărut anumite particule specifice, care precizează ideea de pluralitate şi care au tendinţa de gramaticalizare (exemple: *tachi* în japoneză şi *men* în chineză).

Categoria gramaticală a numărului a trecut prin mai multe etape, de la exprimarea lexicală la folosirea obligatorie a numeralului ca indice cantitativ, la forme de dual, trial etc. (în dialecte vechi indo-iraniene, slava veche, greaca veche, germana veche, irlandeza veche), la plural de număr mic / de număr mare. Puţine dintre acestea se mai întâlnesc azi, de exemplu dualul în araba literară. În prezent, în majoritatea limbilor, această categorie gramaticală s-a fixat la un sistem bazat pe două elemente opozabile: singularul şi pluralul.

În esperanto, categoria gramaticală a numărului are sistemul cel mai simplu, cel bazat pe două elemente, singularul şi pluralul, ca în majoritatea limbilor. Spre deosebire de unele limbi naturale ca franceza, româna, germana, spaniola, araba etc., în esperanto numărul are numai reprezentare nominală, nu şi verbală, la fel ca în engleză sau ca în

[7] Pierre Janton, *L'esperanto,* Presses Universitaires de France, Paris, 1973, p. 67. Nicolae Bulencea, *Limba Esperanto - limbă internaţională. Studiu analitic,* Bucureşti, Editura Litera, 1974, p. 79.
Nu suntem de acord cu termenul, deoarece sensul său este „de totalitate" iar „colectiv" se deosebeşte de acest sens; înseamnă „mulţime", dar nu neapărat toate entităţile. Acest morfem, însă, se referă la întreg, la toate entităţile sau la întreaga entitate, indiferent despre ce este vorba: persoană, obiecte, timp, loc. În plus, termenul „colectiv" nu poate include timpul.

BDD-V2389 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:45:35 UTC)

japoneză şi chineză. Deci, indiferent de numărul persoanelor care constituie subiectul, verbul are aceeaşi formă în esperanto, la toate timpurile. De exemplu, perechii antonime cantitativ: (*eu) citesc – (noi) citim* îi corespunde în esperanto *mi legas – ni legas,* în engleză: *I read – we read*, în japoneză *watashi wa hon o yomimasu – watashi-tachi wa hon o yomimasu,* în chineză: *wo du – womеn du.* Această structură este economică şi foarte clară în acelaşi timp, fiind suficientă distincţia marcată numai prin intermediul subiectului.

În schimb, respectând acordul, în esperanto întreg grupul nominal este sensibil la categoria gramaticală a numărului, spre deosebire de alte limbi, ca engleza. În engleză, adjectivul, pronumele şi adjectivele pronominale posesiv, nehotărât şi negativ sunt invariabile. Astfel, perechii *a beautiful flower – some beutiful flowers* din engleză, unde adjectivul este invariabil, îi corespunde în esperanto perechea *bela floro – belaj floroj,* în care adjectivul primeşte marca de plural dacă determină un substantiv la plural, ca în majoritatea limbilor: română: *(o) floare frumoasă – (nişte) flori frumoase,* franceză*: une belle fleure – des belles fleures,* germană: *eine schone Blume – eines schonen Blumen* ş.a.

Simplitatea sistemului în esperanto se relevă, însă, la nivelul expresiei, unde mărcile de număr nu se interferează cu genul, interferenţă din care în unele limbi rezultă mai multe mărci pentru plural. Este situaţia din română, unde genul are trei componente, rezultând o mulţime de mărci. Şi chiar în limbile în care nu sunt decât două genuri, fiecare dintre ele are marcă diferită pentru plural. În esperanto, singura marcă de plural este *j*, ataşată la substantive, adjective calificative sau pronominale, la pronume. Singura parte a discursului care formează pluralul prin supletivism este pronumele personal: *mi – ni, li – ili,* la pronumele de persoana a doua existând o singură formă pentru singular şi plural: *vi,* cum este în engleză *you.*

2. Genul a apărut în limbă ca urmare a dorinţei omului de a exprima două opoziţii: animat – inanimat şi masculin – feminin.[8] Pe baza acestora au rezultat trei componente la nivelul conţinutului: masculin, feminin, neutru. Deşi nu se diferenţiază în mod absolut, existând şi excepţii în oricare limbă, în principiu, neutrul corespunde inanimatelor, iar masculinul şi femininul animatelor, în funcţie de genul natural. Aceste componente există la nivelul conţinutului semantic al substantivelor în oricare limbă, chiar şi în limbile neflexionare. Spre exemplu, în japoneză cuvintele *otoko* (bărbat) şi *onna* (femeie) au căpătat funcţie de marcă de gen, combinându-se cu *hito* (*persoană*) sau *kodomo* (*copil*), pentru a le diferenţia în funcţie de genul natural: *otokonohito (bărbat), otokonoko (băiat)* vs. *onnanohito (femeie) şi onnanoko (fată)*. Chiar şi inanimatele sunt marcate, folosindu-se cuvântul *mono (obiect)* în multe combinaţii, în special cu verbele*: nomimono (băuturi = obiecte de băut), tabemono (alimente = obiecte de mâncat)* etc.

În limbile flexionare, genul poate fi reprezentat la substantiv prin trei componente, masculin, feminin, neutru (de exemplu, în română, germană, rusă) sau numai prin două componente, masculin şi feminin (ca în engleză, limbile romanice în afară de română, arabă, malteză). Engleza, deşi limbă flexionară, are flexiunea redusă şi simplificată, astfel încât, deşi în engleza veche chiar şi verbul era sensibil la gen, substantivele nu se mai diferenţiază în funcţie de gen în engleza modernă. Totuşi, simţindu-se necesară această

[8] Există şi alte categorii cum ar fi mărimea sau forma, incluse de unii lingvişti în categoria grammaticală a genului, dar pe care nu le considerăm relevante pentru discuţia de faţă.

BDD-V2389 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:45:35 UTC)

diferențiere în privința numelor de ființe, engleza recurge la lexeme ca mărci de gen: *girl/boy friend, she / he bear* folosit alternativ cu *male/female.*

În ceea ce privește genul, în limba esperanto, se întâlnește afirmația: „Genul în înțelesul propriu, adică masculin, feminin şi neutru nu există. Toate substantivele au un singur gen gramatical".[9] Afirmația se susține prin faptul că toate substantivele au aceeaşi marcă (terminația *-o*), deci nu se diferențiază pe genuri, marca de număr şi aceea de caz adăugându-se după această terminație. O singură categorie de substantive creează opoziție de gen: substantivele nume de ființe feminine, care primesc sufixul *–in-* înainte de terminația substantivală, *-o*. De exemplu: *viro – virino = bărbat – femeie, patro – patrino = tată – mamă, koko – kokino = cocoş – găină.* Forma expresiei se aseamănă cu aceea din engleză, dar este mai simplă, unică şi regularizată, aplicată fără excepție sau ambiguitate. Se aseamănă şi cu forma din japoneză, dar este generalizată.

Deşi genul a apărut în limbă prin referirea la substantiv şi tocmai de aceea toate definițiile genului se limitează la acesta, el apare prin acord în întreg grupul nominal în cele mai multe limbi. Astfel, adjectivele calificative şi pronominale au forme diferite în funcție de gen, de obicei marca de feminin adăugându-se la forma de masculin (*-ă* în română, *-e* în franceză, *-a* în arabă) sau înlocuind-o (*o-> a,* în spaniolă, italiană, portugheză, *îi -> aya* în rusă).

În esperanto, adjectivele calificative şi pronominale nu sunt sensibile la gen ci numai la număr şi caz. În schimb, pronumele personal de persoana a treia are forme diferite pe genuri în toate limbile, chiar şi în cele neflexionare: *el – ea* în japoneză *kare - kanojo*. După cum există şi limbi în care şi persoana a doua are forme diferite de gen, ca în arabă: *tu = anta* (masc.)*, anti* (fem.). În unele limbi, ca engleza, pronumele personal de persoana a treia are formă şi pentru neutru: *it.* La fel este în esperanto, unde se folosesc trei forme pentru persoana a treia: *li (el), ŝi (ea)* şi *ĝi* (inanimate). Marcă pentru inanimate mai apare la pronumele / adjectivele pronominale interogative, relative, demonstrative, nehotărâte şi negative, la care, după metoda arătată mai sus, marca pentru animate este *-u,* iar pentru inanimate este *–o*: *Kiu estas tiu? (Cine este acesta?)* dar *Kio estas tio? (Ce e acesta/ aceasta?).*

3. Cazul este cel mai complex dintre categoriile gramaticale ale numelui, deoarece nu reprezintă o trăsătură intrinsecă a entităților cum se întâmplă cu genul şi chiar numărul, ci relația dintre entități. Cazul, după cum remarca Hjelmslev, „domină într-un mod impresionabil şi mai mult decât oricare categorie flexionară toate manifestările mecanismului lingvistic, sintagmatice şi paradigmatice".[10] Complexitatea categoriei gramaticale a cazului rezultă din complexitatea raporturilor dintre entități pe care acesta le exprimă şi care trebuie să fie cuprinse în numai câteva tipare, la nivelul expresiei. Drept urmare, indiferent de numărul cazurilor dintr-o limbă, fiecare caz exprimă mai multe funcții, aceasta şi datorită reducerii numărului de cazuri în limbile moderne față de cele vechi. În acelaşi timp, totuşi, fiecare funcție poate aparține mai multor cazuri. Spre exemplu, în urma analizei cazurilor din limba română, s-a constatat că funcțiile de subiect şi de apoziție apar la toate cele cinci cazuri, numele predicativ la patru dintre cazuri ş.a.m.d.[11]

[9] Nicolae Bulencea, *op. cit.,* p. 66.
[10] Louis Hjelmslev, *La categorie de cas,* Munchen, Ed. Wilhelm Fink, 1972, p. 1.
[11] Petru Zugun, *Funcțiile sintactice ale numelui la cele cinci cazuri,* în LR, nr.3-4 (11-12), 1993, Chişinău, p. 42.

BDD-V2389 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:45:35 UTC)

Cazul apare în toate limbile, chiar şi în cele neflexionare. Spre exemplu, funcţia de posesor, aparţinând cazului genitiv, se exprimă cu ajutorul particulelor şi în japoneză (substantive / pronume ^ *no*) şi în chineză (substatniv / pronume ^ *de*). De exemplu, grupul nominal *cartea profesorului* are corespondent în japoneză: *sensei no hon* iar în chineză: *laoshi de shu.* Japoneza are şi particule care marchează complementul direct (*o*) şi atribuirea (*ni*). Exemple: *hon o yomimasu (citesc o carte), haha ni tegami o dashimasu (trimit o scrisoare mamei)*. În chineză, simpla topică după verb, indică un complement direct, ca şi în limba română. Acest lucru este posibil deoarece în fiecare limbă, după cum constată Fillmore, „noţiunea de caz cuprinde un set de concepte universale înnăscute care identifică tipurile de judecăţi pe care omul este capabil să le facă în legătură cu evenimentele din jurul lui".[12]

În consecinţă, cazul constituie una dintre complicaţiile în învăţarea unei a doua limbi, mai cu seamă din cauza interferenţelor dintre limba maternă şi limba ţintă. Aceasta deoarece, pe lângă faptul că numărul cazurilor este diferit de la o limbă la alta, repartiţia funcţiilor pe cazuri diferă de asemenea. Dificultatea este sporită şi de faptul că pentru unele cazuri se foloseşte prepoziţie, corespondenţa prepoziţiilor între două limbi fiind departe de a fi perfectă. Spre exemplu, instrumentul acţiunii se exprimă prin cazul acuzativ în română (*A scris cu creionul*) dar prin instrumental în rusă (*Napisal sîkarandaşhom*) şi genitiv în arabă (*kataba bi kalami*). În engleză, dativul şi acuzativul se întâlnesc uneori la nivelul expresiei: *I send you an email* (dativ), *I send you to the shop* (acuzativ), unde numai topica şi logica semanticii, contextul pot dezambiguiza felul complementului. Numele unui loc din care cineva pleacă este simţit drept complement circumstanţial în română (*plec de acasă),* franceză (*je part de la maison*), spaniolă (*me boy de casa*), portugheză (*voy embora de casa*), dar complement direct în engleză (*I leave home*) şi japoneză (*uchi o dekakemasu*). Astfel se poate continua şirul neconcordanţelor de cazuri pentru aceeaşi realitate de la o limbă la alta sau chiar în aceeaşi limbă, dacă ne gândim la faptul că în română, spre exemplu, substantivele, după unele verbe sinonime, îndeplinesc funcţii diferite. De exemplu: *mă uit la film* (complement indirect) vs. *privesc filmul* (complement direct).

Tipul de expresie a cazului diferă, de asemenea, între limbi, oscilând între flexiunea sintetică (exclusivă în latină, spre exemplu) şi analitică, spre care tind limbile contemporane. De exemplu, din declinarea sintetică din latină s-a ajuns la un tip de declinare analitică sau mixtă în limbile romanice. Numai limba română mai păstrează o desinenţă latină pentru genitiv-dativ feminin singular, dar rolul de marcă de caz al desinenţelor l-au preluat articolele hotărât şi nehotărât. În stilul oral şi familiar, totuşi, se foloseşte, cu preponderenţă, declinarea de tip analitic.

În esperanto, declinarea este mixtă, analitică şi sintetică. Există două mărci sintetice, dintre care terminaţia *–n,* folosită pentru complementul direct în opoziţie cu marca zero pentru subiect este generalizată**:** ***La libro*** *estas interesanta. – Cartea e interesantă. Mi legas (la) libron. – Citesc o carte.* Grupul nominal se armonizează cu substantivul, fiecare componentă a grupului (adjective pronominale, calificative, participiale) purtând marca de acuzativ *–n: Mi montras al vi tiun mian belan recente kompratan libron – Îţi arăt cartea mea cea frumoasă, cumpărată de curând.* Această

[12] Charles I. Fillmore, *The Case for Case, în* vol. *Universals in Linguistic Theory,* Londra, Ed. Bach and Harms, 1972, p. 24.

BDD-V2389 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:45:35 UTC)

marcă pentru acuzativ se ataşează, de asemenea, pronumelor de orice fel,: Marca de acuzativ se adaugă şi formelor de plural, după marca de plural *–j*: *tiujn miajn belajn librojn.* Pronumele de orice fel poartă marca de acuzativ – complement direct când au această funcţie: *La profesoro examinas vin / tiun/ aliun / ĉiujn – profesorul te examinează pe tine / îl examinează pe acesta / pe altul / îi examinează pe toţi.*

Şi în unele limbi naturale, acuzativul-complement direct este marcat altfel decât prin topică, de exemplu în rusă, în germană, în araba literară, în japoneză. În română este marcat parţial, numai la substantivele care numesc persoane, prin prepoziţia *pe* şi mai ales prin dublarea complementului direct cu pronume personal în acuzativ. Mărcile de complement direct pentru nume de persoană se extind la celelalte substantive, de exemplu, când se schimbă topica, substantivul în acuzativ trecând înaintea verbului: *examenul l-am luat.* Mărcile de acuzativ se folosesc şi cu pronume, în anumite structuri, precum şi cu articolul demonstrativ care e apropiat de pronume, înlocuind substantivul: *–Pe care îl cumperi? –Pe acesta / pe acela / pe celălalt / pe unul / pe nici unul / pe cel galben.*

În multe limbi, însă, acuzativul este marcat numai prin topică, aşa cum se întâmplă în franceză, engleză, spaniolă, portugheză, chineză. Deci argumentul existenţei mărcii de acuzativ, deoarece este singurul caz care nu este introdus de o prepoziţie, nu poate fi susţinut. De remarcat faptul că pronumele personal îşi modifică forma în funcţie de caz, acuzativul fiind marcat la acesta în toate limbile flexionare. Şi în japoneză este marcat prin particula generală, explicită şi exclusivă folosită pentru complementul direct *o: anata o machimasu – te aştept.* Tot astfel, marca de acuzativ în esperanto este unică şi aplicabilă fără excepţie, ceea ce simplifică mult structura sa, dacă ne gândim la diversitatea acestei mărci în unele limbi naturale. În plus, faptul că acuzativul – complement direct este marcat contribuie la claritatea limbii, permiţând flexibilitatea topicii. Or, o topică flexibilă creează mai multe posibilităţi de exprimare, o diversitate mai mare a stilurilor individuale, măreşte capacitatea de expresie a stilului literar, expresivitatea unei limbi în general.

Marcarea complementului direct altfel decât prin topică prezintă şi avantajul clarităţii. În limbi care nu marchează complementul direct, pot apărea expresii ambigue. De exemplu structura din franceză: *je lîecoute mieux que vous*[13] este echivocă deoarece pronumele complement direct este omonim, având aceeaşi formă şi ca subiect. De aceea se poate traduce prin *îl ascult mai bine decât dv. / voi* dar şi *îl ascult mai bine decât pe dv. / pe voi.* În limbile în care acuzativul este marcat, de exemplu în română, această ambiguitate nu există. Desigur, în esperanto, deoarece se marchează fără excepţie complementul direct, structura nu este echivocă: *Mi auskultas lin pli bone ol vi* sau *pli bone ol vin*.

Marca de complement direct este şi marcă temporală, indicând durata unei acţiuni: *mi lernis tri horojn – am învăţat trei ore.* În *Fundamento* este specificată şi folosirea mărcii *–n* pentru a indica direcţia: *mi iras hejmen – merg acasă.* Totuşi, nu putem fi de acord cu ideea că în anumite structuri, această marcă a direcţiei ar fi dezambiguizantă. „Deoarece el este folosit şi în cazul mişcării către un punct (la fel ca în latină), se poate face distincţia între *la birdo flugas en la ĝardeno* (*pasărea zboară în*

[13] Exemplul este comentat de Umberto Eco, *op.cit.,* p. 9.

BDD-V2389 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:45:35 UTC)

grădină) şi *la birdo flugas en la ĝardenon* (*pasărea zboară spre grădină*).[14] Ultimul exemplu nu este corect, deoarece prepoziţia pentru direcţie este *al,* iar *en* este numai locativă. Deci, în aceste situaţii, distincţia direcţie – loc se face la nivelul prepoziţiei. Şi cum unul dintre principiile care au stat la baza creării limbii a fost „redundanţă minimă", considerăm că o singură marcă este suficientă pentru un conţinut, deci este suficientă prepoziţia.

Pentru genitiv, flexiunea este mixtă, analitică şi sintetică. La substantiv şi pronumele personal şi posesiv, posesia este exprimată prin prepoziţia *de*: *la kurso* ***de*** *la profesoro – cursul profesorului***,** *kolego de mi – un coleg de-al meu, la filo de mia fratrino – fiul surorii mele.* Celelelalte pronume au o formă sintetică de genitiv: *kies (al cui), ties (al acestuia), ies (al cuiva), ĉies (al tuturor), nenies (al nimănui)*. Dativul are ca marcă prepoziţia *al: mi sendas leteron al mia patrino – trimit o scrisoare mamei mele.* Observăm că mărcile nu sunt redundante, cum se întâmplă adesea în limbile naturale, pentru fiecare situaţie sau funcţie existând o singură marcă.

Vedem astfel că, la nivelul expresiei, există trei mărci nominale în esperanto, aplicabile substantivelor şi pronumelor iar prin acord şi adjectivelor: marcă zero pentru nominativ, prepoziţii pentru genitiv, dativ şi acuzativ, terminaţia *-n* pentru acuzativul complement direct şi cel al direcţiei şi duratei.

4. Articolul marchează o categorie gramaticală exclusiv substantivală, specifică limbilor flexionare, dar nu tuturor. De exemplu, în latină nu era articol, în schimb s-a format în toate limbile neolatine. În slavă nu era articol şi nu este nici în limbile slave. El a apărut din dorinţa vorbitorilor de a exprima în mod concis o informaţie suplimentară, subtilă, legată de entitatea numită de substantiv: dacă este o entitate *anumită* sau una *oarecare* din punctul de vedere al vorbitorului şi/sau interlocutorului.[15] De notat că în japoneză, spre exemplu, există o multitudine de mijloace care să indice o entitate anumită: adjectivele calificative*: kirei na hana,* demonstrative *ano hito wa – acea persoană,* posesive*: watashi no totmodachi wa – prietenul meu,* construcţii echivalente cu participiile: *kino katta kasa wa – umbrela cumpărată ieri,* cu relativele: *hanashite iru hito wa – persoana care vorbeşte* ş.a. Lipsa acestora poate indica o entitate *oarecare,* deşi uneori determinantul se subînţelege. Astfel, deşi în enunţul *tomodachi wa kimashita – a venit prietenul* nu apare şi posesivul, se subînţelege că este vorba de prietenul meu, deci este vorba de o entitate *anumită.*

Sistemul gramatical format de această categorie gramaticală diferă de la o limbă la alta. În unele limbi, sensul gramatical al articolului definit de a indica o entitate *anumită* a creat opoziţie cu sensul de entitate *oarecare*, cu care vorbitorii au încărcat forma fără articol a substantivului, creind *articolul zero*. Ca urmare, în unele limbi, cum sunt araba, malteza, ebraica, sistemul articolului cuprinde numai două componente: articol definit (arabă: *al,* maltează: *il-,* ebraică: *ha-*) şi articolul zero. Substantivele formează astfel o paradigmă în funcţie de articol. Astfel, perechii *(un) elev – elevul* îi corespunde în arabă: *tilmidz – al tilmidz,* în ebraică: *talmid – hatalmid,* iar în malteză: *student – l-istudent.*

Pentru vorbitorii altor limbi, forma fără articol a părut, probabil, insuficient de contrastantă cu forma cu articol definit. De aceea, s-a creat articolul nedefinit, în unele

[14] Umberto Eco, *op. cit.,* p. 9.
[15] Ana Vrăjitoru, *Nominalitatea în limba română,* Iaşi, Editura Vasiliana 98, 1998.

BDD-V2389 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:45:35 UTC)

limbi din numeralul cardinal sau din pronumele nehotărât şi s-a renunţat la forma fără articol, care mai este folosită doar sporadic. Se poate exemplifica prin limbile: franceză: *un etudiant – lîetudiant*, engleză: *a student – the student*, spaniolă: *uno estudiante – el estudiante*, portugheză: *um estudante – o estudante*, italiană: *uno studente – lo studente*, germană: *ein Student – der Student*.

În sfârşit, există şi limbi în care apariţia unui articol nehotărât n-a determinat dispariţia articolului zero, ci s-a păstrat şi acesta. Ne referim la română, în care există un sistem format din trei articole: hotărât, nehotărât şi zero. Sistemul articolului nu s-a stabilizat de la început, existând o perioadă de ambiguitate, ceea ce a determinat – la jumătatea secolului XX – constatarea că articolul „are tendinţe de organizare datorită cărora înţelesul său lexical este înglobat încetul cu încetul în sensul gramatical”[16] O perioadă de timp, cele două articole – nehotărât şi zero – s-au suprapus chiar, nediferenţiindu-se cu claritate funcţiile fiecăruia dintre ele. Aceasta a determinat pe unii lingvişti să afirme că „între forma substantivului nearticulat şi aceea a substantivului determinat de articolul nedefinit nu există nici o deosebire”[17] Cu timpul, aceste forme s-au diferenţiat mai clar, atribuţiile articolului zero reducându-se. Spre exemplu, între enunţurile: *merg pe stradă* – unde se *identifică* doar locul / entitatea (*pe stradă* şi nu *în parc*), *merg pe o stradă* – unde se *individualizează o entitate oarecare,* fără a se preciza care, şi *merg pe strada Codrescu,* unde se *individualizează o entitate anumită,* diferenţele dintre conţinuturile gramaticale se pot observa fără dificultate.[18] Aşadar, în cele mai multe dintre limbi sistemul articolului are numai două componente. Cele două articole pot fi: definit şi nedefinit, deşi se găsesc şi substantive fără articol sau definit şi zero, unde lucrurile sunt mai clare. Există şi sistem format din trei articole, definit, nedefinit şi zero, aşa cum este cazul limbii române.

Pentru **esperanto** s-a ales articol hotărât, afirmaţia fiind exprimată de creatorul limbii în *Fundamento,* ca primă regulă: „nu există decât un articol, articolul definit, invariabil *la*”[19]. Totuşi, analiştii de mai târziu ai limbii au precizat că articolul definit se află în contrast cu forma fără articol a substantivelor, deci cu articolul zero, pe care îl consideră nedefinit.[20] Această observaţie se justifică, mai ales dacă ne gândim că substantivelor fără articol din esperanto le corespund substantive cu articol nedefinit în limbile care posedă această formă de articol. De exemplu, propoziţia din esperanto *mi legas libron,* unde *libron* este substantiv fără articol, în acuzativ, se traduce prin: *citesc o carte* (română), *I read a book* (engleză), *ich lese* ein Buch (germană), *yo leo un livro* (spaniolă), *eu leio um livro* (portugheză), *je lis un livre* (franceză). Desigur, corespondenţa nu poate fi alta.

În limbile naturale care au numai articol definit şi articol zero (araba, malteza, ebraica), se accentuează uneori sensul de nedefinire cu ajutorul unor particule. Spre exemplu, în arabă se foloseşte *ma* iar în malteză *xi,* care corespund românescului *vreo,* de asemenea cu rol emfatic pentru sensul de nedefinire. Exemple: *Immagina li trid tapplika ghal xi xoghol – imaginează-ţi dacă vrei să aplici pentru o / vreo slujbă.*

[16] Ion Coteanu, *Contribuţii la teoria articolului,* SCL, Nr.1, 1958, p. 42.
[17] Iorgu Iordan, *LRC,* Bucureşti, Editura Ministerului Învăţământului, 1954, p. 331.
[18] Ana Vrajitoru, *op. cit.,* cap. *Identificare şi individualizare*, p. 78, 79.
[19] *ap*. Pierre Janton, *op. cit.,* p. 51.
[20] Frank, H. (2000), *Ansatz zu einer interlinguistischen Sprachaxiomatik für Fremdsprachenpropädeutik und Eurolinguistik,* GrKG/Humankybernetik 41/3, 2000, p. 99 – 118.

BDD-V2389 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:45:35 UTC)

Acelaşi lucru se poate spune şi fără *xi,* dar cu acesta este mai evident contrastul cu articolul definit. Şi în esperanto se poate folosi adjectivul pronominal *ia* cu acest rol: *imagu se vi volas peti ian postenon.*

În limbile care au articol nedefinit, acesta se apropie ca sens de pronumele nehotărât (*unul*) dar şi de numeralul cardinal. Când spun *citesc o carte* este clar nu numai că e *o carte oarecare,* dar şi că este numai una. Deci, cele două sensuri, cantitativ şi nedefinit se îmbină. În esperanto, însă, numeralul cardinal are numai sens cantitativ, neexistând un articol derivat din acesta. Când spunem: *unufoje (o dată), je unu flanko (de o parte), pli ol unu horo (mai mult de o oră),* sensul este evident numai cantitativ. Alt argument este faptul că în traduceri din limbi care au articol nedefinit, oricare substantiv cu articol nedefinit este tradus prin articol zero. Pentru pluralul nedefinit, în esperanto este simplu, folosindu-se forma de plural a substantivelor cu articol zero. În schimb, în limbile cu articol nedefinit, formele sunt mai ambigui, existând forme paralele în unele limbi (în spaniolă: *unas cuantas, algunas, varias personas*). În plus, sensul de nedefinit se îmbină, şi la plural, cu sensul cantitativ (engleză: *some*, română: *nişte*). Acest plurisemantism este util uneori în explicarea articolului nehotărât plural din română pentru vorbitorii de arabă, în care nu este articol nedefinit, iar pentru aceştia nu este suficientă corelarea cu forma nearticulată de plural a substantivelor. Este utilă în aceste situaţii apropierea de pronumele nedefinit din arabă *baîad (câţiva),* pe lângă folosirea particulei *ma,* despre care am vorbit deja.

În concluzie, prin categoria gramaticală exprimată prin articol**,** esperanto se încadrează în grupul limbilor cu două articole, hotărât şi zero, la fel ca limbile semite, modelul fiind probabil luat din ebraică, limbă cunoscută lui Zamenhof. [21]

5. Categoria persoanei funcţionează în esperanto numai la pronumele personal, unde se poate spune că este marcată prin supletivism. Pentru persoana a doua este o singură formă, indiferentă la număr: *vi*. Dezambiguizarea se face prin contextul general, deoarece verbul are forme invariabile în funcţie de persoană. Prin derivare, categoria persoanei se află şi la pronumele posesiv: *mia, via, lia etc.* La pronumele care au diferenţe formale în funcţie de persoană, ca la toate celelalte pronume de altfel, se adaugă mărci de număr şi de caz. La persoana a treia, funcţionează şi genul, numai la pronumele personale şi posesive diferenţiindu-se şi inanimatul, deci fiind trei forme de gen: *li* (m), *ŝi* (f)*, ĝi* (n). Această schemă a pronumelui personal de persoana a treia se regăseşte şi în engleză: *he, she, it*, germană: *er, sie, es* şi rusă: *on, ona, ono*. Alte limbi păstrează numai două genuri pentru persoana a treia: franceza: *il, elle*, spaniolă: *el, ella*, portugheză: *ele, ela*, italiană: *lui, lei*, română: *el, ea*, arabă şi malteză: *huwa, hija,* japoneză: *kare, kanojo* şi lista ar putea continua. Chiar şi în chineză, unde nu există categorii gramaticale, persoana a treia se diferenţiază pe genuri, dar numai în scris. Deşi este aceeaşi pronunţie, *ta,* există două semne grafice, deosebindu-se numai prin faptul că una dintre componentele ideogramei se schimbă cu semnul grafic care înseamnă *femeie* pentru *ea*.

[21] Pentru mai multe detaliii legate de articol şi categoria gramaticală exprimată prin acesta se pot vedea şi articolele autoarei: *Analizo de la unua aksiomo de ILo kompare kun iuj europeaj lingvoj,* revista „Grundlagenstudienaus Kybernetik und Geisteswissenschaft", Band 46, Heft 4, Dez, 2005 şi *Articolul în grupul nominal. Asemănări şi deosebiri între limbi,* în vol. *Comunicare interculturală şi integrare europeană*, Iaşi, Editura Alfa, 2006, p. 297-304.

BDD-V2389 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:45:35 UTC)

La persoana a treia plural însă, esperanto are o singură formă, nediferențiată pe genuri: *ili,* aşa cum este şi în engleză: *they*, germană: *ihr*, italiană: *loro*, malteză: *huma* (deşi în arabă sunt forme diferite pe genuri), japoneză: *karera,* iar în chineză şi oral, şi grafic, este o singură formă: *tamen*, formată de la masculinul singular. În alte limbi, masculinul se diferențiază de feminin şi la plural: franceză: *ils, elles*, spaniolă: *ellos, ellas*, portugheză: *eles, elas*, română: *ei, ele*, arabă: *hum, hunna*. După cum sunt şi limbi care diferențiază în funcție de gen şi pronumele de persoana a doua singular: araba: *anta, anti*, malteza: *int, inti,* iar araba şi la plural: *antum, antunna*.

6. Verbul, după cum am menționat, nu are mărci de persoană, ci numai pentru timp, mod, diateză şi aspect. Spre exemplu, dacă forma *lernas,* indicând prezentul indicativ, este însoțită de oricare dintre pronumele personale sau substantive, formează o propoziție cu subiectul respectiv: *mi lernas – eu învăț, la infano lernas – copilul învață, ili lernas – ei învață* ş.a.m.d. De aceea, pentru claritatea enunțului, exprimarea subiectului este obligatorie. Este acelaşi sistem ca în japoneză, unde verbele sunt, de asemenea invariabile, în funcție de persoană: *watashi wa benkyo shimasu – eu învăț, kodomo wa benkyo shimasu – copilul învață, karera benkyo shimasu – ei învață.* De altfel, se poate observa o evoluție înspre simplificarea paradigmelor verbale şi în limbile flexionare. Spre exemplu, în franceză apare o omonimie a formelor de singular în vorbire la anumite verbe, chiar dacă în scris se păstrează încă diferențe: *jîecoute, tu ecoutes, il ecoute,* toate pronunțându-se: [*ecut*]. Cea mai simplificată conjugare în privința persoanei o are verbul din engleză, unde numai persoana a treia singular are o terminație diferențiatoare de celelalte persoane, în engleza americană chiar şi această unică diferență neauzindu-se totdeauna în vorbire. Dacă avem în vedere limbi ca araba, în care formele verbale se deosebesc nu numai în funcție de persoană şi de număr, dar şi de gen, cu excepția primei persoane, putem constata că sistemul din esperanto este mult simplificat şi evoluat.

Esperanto respectă cele trei momente principale ale **timpului**, care apar la toate **modurile** acestei limbi dar nu toate sunt forme simple, unele compunându-se din formele simple. Formele simple sunt la indicativ: prezent: *-as*, trecut: *-is* şi viitor: *-os,* la condițional prezent: *-us*, imperativ: *-u,* infinitiv *–i*, participiu activ: *-nt-,* participiu pasiv:*–t-,* toate formele participiale primind terminația adjectivală *-a*. Timpul este marcat şi la participiu: prezent *–a- (-ant-, -at-),* trecut *–i- (-int-, -it-),* viitor *–o-* (*-ont-, -ot-*) şi de aceea este utilizat în formarea unor timpuri compuse. Spre exemplu, aspectul imperfectiv al verbelor se formează de la verbul *esti – a fi,* la prezent, trecut sau viitor indicativ şi participiul activ al verbului de conjugat la prezent, trecut sau viitor. În felul acesta rezultă o complexitate de forme, care pot reda oricare nuanță temporo-modalo-aspectuală a desfăşurării unei acțiuni. Spre exemplu, cu auxiliarul la prezent se obțin formele: *mi estas skribanta – scriu* (prezent continuu), *mi estas skribinta – tocmai am scris* (un trecut apropiat), *mi estas skribonta – urmează să scriu* (viitor apropiat). Cu trecutul auxiliarului obținem formele: *mi estis skribanta – scriam* (trecut continuu, imperfectul), *mi estis skribinta – scrisesem* (mai mult ca perfectul), *mi estis skribonta – aveam să scriu* (viitorul în trecut). Iar de la viitorul auxiliarului se formează: *mi estos skribanta – voi scrie* (viitor continuu), *mi estos skribinta – voi fi scris* (viitor anterior) şi *mi estos skribonta – va urma să scriu* (viitor postviitor sau consecutiv). Observăm că nu toate formele se regăsesc în limbile naturale redate printr-o marcă gramaticală, aşa cum este posibil în esperanto prin combinarea mărcilor de prezent, trecut şi viitor ale celor

BDD-V2389 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:45:35 UTC)

două verbe. De la condiționalul auxiliarului se formează, de asemenea timpuri diferite, în funcție de marca temporală a verbului de conjugat: *mi estus skribanta – aş scrie* (prezent continuu), *mi estus skribinta – aş fi scris* (condițional trecut), *mi estus skribontа – aş scrie* (în viitor). Se pot forma şi timpuri necontinui, simple la modul condițional, introducând vocala temporală înaintea mărcii de participiu activ: *mi skribantus, mi skribintus, mi skribontus.* Totul este logic, matematic şi simplu şi de aceea, indiferent de modalitatea folosită pentru a exprima un optativ-condițional în prezent, trecut sau viitor, mesajul va fi receptat corect, datorită celor două mărci: modală şi temporală.

Participiul pasiv este utilizat, desigur, la formarea diatezei pasive, ca şi în limbile flexionare naturale: *la letero estis skribata – scrisoarea a fost scrisă, estos skribata – va fi scrisă, estas skribata – este scrisă*.

În afară de valorile aspectuale perfectiv – imperfectiv, în esperanto este exprimat gramatical, printr-un prefix (*ek-*), aspectul incoativ: *mi eklernas – încep să învăț.* Această valoare era exprimată gramatical în latină printr-un sufix (*-sc-*) dar în română este exprimată lexical, formându-se o clasă de verbe – incoative *începe să, se apucă de, stă să etc.* Această marcă se află şi în japoneză, unde verbul *hajimeru – a începe* a căpătat funcția de marcă aspectuală, adăugându-se la rădăcina verbului de conjugat pentru a indica începutul acțiunii: *mihajimemasu – încep să privesc*. Tot ca o simplificare a structurii limbii, se poate menționa cauzativul sau factitivul, exprimat gramatical printr-un sufix: *-ig,* care indică sensul de „a determina pe cineva să facă ceva". Spre exemplu: *la patrino lernigas la infanon – mama l-a determinat pe copil să învețe: la instruisto legigas la alumnojn – profesorul îi face pe copii să citească.* Este, din nou, o modalitate asemănătoare celei din japoneză, unde este exprimat aspectul cauzativ cu ajutorul unei particule, cu modificări în funcție de grupa verbală: *-se, -sase.* Deci, propozițiile anterioare din esperanto au echivalente perfecte în japoneză: *okasan wa kodomo o benkyo sasemashita,* respectiv*: sensei wa seito ni hon o yomasemasu.*

Sufixul cauzativ din esperanto este asemănător celui care marchează diateza reflexivă: *-iĝ. Li vestiĝis rapide – Se îmbrăcă repede, Mia najbaro resaniĝis pere de la natura kuraciloj – Vecinul meu s-a vindecat cu ajutorul mijloacelor naturiste.* Ambele sufixe sunt aplicabile şi substantivelor, formând substantive de la verbe: *sanigo – vindecare provocată de altcineva – resaniĝo – vindecare prin sine însuşi*. Aceasta pledează pentru concizia şi claritatea acestei limbi, care „evită construcțiile greoaie din limbile naturale"[22], în care nu există posibilitate de a exprima, spre exemplu, această distincție printr-un simplu sufix. Rezultă că, în crearea limbii esperanto, s-au căutat cele mai simple mijloace de exprimare a gândirii. După cum afirmă Carnap, esperanto este „o limbă vie, care îmbină o flexibilitate surprinzătoare a mijloacelor de expresie cu o structură de o mare simplitate".[23] De aceea a şi fost susținută de mulți lingviști, ca Baudouin de Courtney şi Otto Jespersen, de scriitori ca Tolstoi, de oameni de știință ca matematicianul şi logicianul italian Giuseppe Peano sau de filozofi ca Russell.

Se spune că esperanto este „o sinteză a limbilor europene", dar este mai mult decât atât, dacă ne gândim la unele structuri similare cu cele din japoneză. Sau, după cum se afirmă: „Precum chineza, esperanto este o limbă compusă din elemente invariabile care se combină la infinit. Spre deosebire de chineză, însă, [...] raporturile

[22] Pierre Janton, *op.cit.,* p. 78.
[23] *ap*. Umberto Eco, *op.cit.,* p. 4.

BDD-V2389 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:45:35 UTC)

dintre concepte sunt marcate net."[24] Se poate spune că esperanto a fost creată alegând din limbile naturale mijloacele cele mai simple, mai clare şi mai expresive. Şi dacă oamenii încă visează la un instrument simplu şi suplu de comunicare, la o limbă ce tinde spre perfecţiune, îmbinând simplitatea cu claritatea şi concizia, n-ar trebui să fie indiferenţi faţă de această limbă.

Mai presus de toate, esperanto îndeplineşte o condiţie esenţială pentru o limbă internaţională: trezeşte un sentiment de solidaritate între oameni, care, deşi aparţin unor ţări şi culturi diverse, vorbesc aceeaşi limbă, o limbă neutră, a nici unei naţiuni ci a tuturor.

Bibliografie

Bociort, I. Florian, *Dicţionar esperanto-român,* Centrul de Esperanto Timişoara, 1991.
Bulencea, Nicolae, *Limba Esperanto - limbă internaţională. Studiu analitic,* Bucureşti, Editura Litera, 1974.
Coteanu, Ion, *Contribuţii la teoria articolului,* SCL, nr. 1, 1958.
Eco, Umberto - *Esperanto,* în vol. *Documente esperanto*, vol. 2 , Cluj-Napoca, Editura Dokia, 1998.
Fillmore, I.Charles, *The Case for Case,* în vol. *Universals in Linguistic Theory,* Londra, Ed. Bach and Harms, 1972.
Frank, H., *Ansatz zu einer interlinguistischen Sprachaxiomatik für Fremdsprachenpropädeutik und Eurolinguistik*, GrKG/Humankybernetik 41/3, 2000, p.99 – 118.
Hjelmslev, Louis, *La categorie de cas,* Muenchen, Ed. Wilhelm Fink, 1972.
Iordan, Iorgu, *LRC,* Bucureşti, Editura Ministerului Învăţământului, 1954.
Janton, Pierre, *L'esperanto,* Presses Universitaires de France, Paris, 1973.
Kersaudy, Georges, *Langues sans frontiers***,** Edition Autrement, 2003.
Piron, Claude, *Le defi des langues: du gachis au bon sens,* Edition L'Harmattan, Paris, 1994.
Vrajitoru, Ana, *Nominalitatea în limba română,* Iaşi, Editura Vasiliana 98, 1998.
Zugun, Petru, *Funcţiile sintactice ale numelui la cele cinci cazuri,* în LR, nr.3-4 (11-12), 1993, Chişinău.

[24] Claude Piron, *op.cit.,* p. 192.

BDD-V2389 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:45:35 UTC)

Esperanto – An Efficient Instrument for Communication

In the present context of searching for an efficient instrument for communication within the European Union and globally, it is necessary to find a language that could, more than the natural languages – even more than the simplified ones-, serve this purpose: Esperanto language. Having already existed for more than a century, this language has proved its usefulness, being spoken in international congress meetings, in universities, in families. Nowadays, there are Esperanto speakers in one hundred countries on all continents, for some people Esperanto being a second mother tongue. There are radio shows broadcasted in Esperanto, there are newspapers, there is literature written or translated in Esperanto, even the *Bible* was also translated in Esperanto.

This thesis is an analysis of the grammatical structure of Esperanto, language which, compared to the natural languages, is simpler, remaining at the same time more clear and fluently melodic. Therefore, it can make communication between people much better, contributing at the same time to their spiritual bonding.

BDD-V2389 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:45:35 UTC)